

Załącznik do
uchwały Nr / /2021
Rady Powiatu Skarżyskiego
z dnia 2021 r.

**POWIATOWA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU SKARŻYSKIEGO
NA LATA 2021 - 2023**

SPIS TREŚCI

<u>Wstęp</u>	3
<u>Rozdział I- kwestie formalne i organizacyjne</u>	4
1. Struktura dokumentu	4
2. Podstawy prawne.....	5
<u>Rozdział II- diagnoza i analiza</u>	6
1. Położenie, powierzchnia, podział administracyjny powiatu.....	6
2. Stan demograficzny.....	6
3. Rynek pracy.....	16
4. Ochrona zdrowia.....	19
5. Bezpieczeństwo publiczne.....	20
6. Pomoc społeczna	20
7. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	21
8. Sytuacja osób niepełnosprawnych	24
9. Sytuacja osób starszych	30
10. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	33
11. Edukacja, kultura, sport i turystyka.....	35
12. Sektor pozarządowy.....	38
13. Analiza: mocne i słabe strony w rozwiązywaniu problemów społecznych.....	41
<u>Rozdział III- założenia programowe i realizacja</u>	42
1. Misja.....	42
2. Cele i działania.....	40
3. Źródła finansowania.....	56
4. Monitoring i realizacja.....	56
Spis tabel i wykresów.....	57

Wstęp

Artykuł 19 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2020, poz. 1876) określa, że do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka- po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami (...). Warto w tym miejscu zwrócić baczną uwagę na rozdział zadań realizowanych przez gminy od zadań realizowanych przez powiaty. Każda gmina jest zobowiązana do posiadania dokumentów strategicznych, jak m. in. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. W związku z tym podczas opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należy wyraźnie oddzielić zadania przypisane powiatom od tych realizowanych przez gminy. Wówczas możliwe będzie uniknięcie opisywania sytuacji, które i tak są rzetelnie przedstawione w dokumentach gminnych. Pozwoli to na klarowne wskazanie kompetencji samorządów na poszczególnych szczeblach. Podobnie bezcelowe jest kopiowanie do niniejszego dokumentu strategicznego fragmentów realizowanych przez samorząd programów skierowanych do konkretnych grup adresatów. Programy te powstały przecież w zgodzie z wcześniej obowiązującą strategią, są i będą realizowane nadal. Dlatego w niniejszym opracowaniu odwołano się do istniejących programów bez cytowania ich treści, po którą zawsze można sięgnąć analizując konkretne dokumenty.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest swoistą formą prezentacji i zapowiedzi działań, jakie samorząd będzie podejmował na rzecz mieszkańców powiatu. Stanowi ona formę edukacji społecznej, pozwala na zrozumienie zachodzących w lokalnej społeczności procesów socjologicznych. Zasadniczo ma służyć poprawie warunków życia obywateli.

Rola strategii polega na sprecyzowaniu misji, wyznaczeniu celu ogólnego oraz określeniu najważniejszych celów szczegółowych, czyli kierunków działań podejmowanych przez samorząd.

Strategia to sztuka wyborów, które z problemów należy rozwiązywać priorytetowo, a które można uwzględnić w planach. Dokument planistyczny powinien ułatwiać sformułowanie uzasadnienia potrzeby realizacji podejmowanych działań w oparciu o zapisy dokumentów z koniecznością powołania się projektodawcy na spójność z konkretnymi celami strategii.

Myślenie strategiczne wymaga bowiem umiejętności „wybiegania w przyszłość”.

Strategia jest zazwyczaj dokumentem planowania długoterminowego i jej realizacja zależy od oddziaływania społecznego oraz istotnego czynnika sprzyjającego redukcji niepożądanych zjawisk społecznych.

Należy zwrócić uwagę na niezwykle istotny fakt, którego jeszcze w pierwszych miesiącach roku 2020 nikt nie wzięby pod uwagę, a mianowicie gwałtowny rozwój pandemii. Ta niespotykana od lat sytuacja każe spojrzeć inaczej na dotychczasowe problemy i sposoby radzenia sobie z nimi. Nastąpiła zmiana priorytetów, która nie pozwala na w miarę precyzyjne planowanie i niezakłóconą realizację przyjętych założeń. Dlatego strategia, która powstawała w czasie szczególnym powinna dotyczyć skróconego okresu jej obowiązywania. Dynamiczny rozwój sytuacji może spowodować, że dokument planistyczny, pomimo zakładanej elastyczności i możliwości wprowadzania zmian na każdym etapie jego realizacji może nie odpowiadać w pełni na rzeczywiste problemy społeczne, z którymi będzie zmagać się społeczeństwo po pandemii. Dlatego w obecnej rzeczywistości rozsądniej jest przygotować strategię trzyletnią zakładając, że po tym okresie nastąpi stabilizacja w wymiarze ogólnospołecznym. Dzisiaj można jedynie przewidzieć, że pojawią się nowe kategorie problemów społecznych związane ze zmianami, jakie nastąpią w wyniku trwającej obecnie pandemii. Wówczas, w kolejnej wersji strategii będzie można postawić aktualne pytania i poszukać odpowiedzi na nie. Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawia ponadto okres obowiązywania aktualnej Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2015- 2023, a także na szczeblu wojewódzkim Świętokrzyskiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2018- 2023. Zatem przyjęcie PSRPS na lata 2021- 2023 spowoduje, iż przygotowanie dokumentów po roku 2023 będzie mogło odbywać się równolegle. To z pewnością posłuży spójnemu planowaniu zarówno w zakresie rozwoju, jak też rozwiązywania problemów społecznych w powiecie skarżyskim.

Rozdział I- kwestie formalne i organizacyjne

1. Struktura dokumentu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z rozdziałów odpowiadających kolejnym częściom: wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej. Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji Strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno- programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno- analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące powiatu oraz diagnozę sytuacji społeczno- gospodarczej, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tzn. danych pozyskanych z instytucji obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu polityki społecznej. Diagnozę przeprowadzono w następujących obszarach: demografia, rynek pracy, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc społeczna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej, sytuacja osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, edukacja, kultura, sport i turystyka, sektor pozarządowy.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej powiatu na kolejne lata. Są one ujęte w formie misji, celu ogólnego, celów szczegółowych, które przekładają się na działania. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, ewentualne źródła finansowania i wskaźniki realizacji. Ujęto również informację na temat sposobu wdrożenia Strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji.

2. Podstawy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 19. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. 2020 poz. 1876) Podczas opracowywania Strategii opierano się na aktach prawnych dających podstawy do różnych działań w sferze polityki społecznej, w tym:

- Ustawa z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2020 poz. 920),
- Ustawa z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821),
- Ustawa z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2020 poz. 426 z późn. zm.),
- Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawa z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości (Dz. U. 2019 poz. 2277 z późn. zm.)

oraz aktami powiązаныmi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym jak:

- Zrównowazona Europa 2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030,
- Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej na lata 2018- 2023,
- Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2015- 2023.

Rozdział II- diagnoza i analiza

1. położenie, powierzchnia, podział administracyjny powiatu

Powiat skarżyski utworzony został podczas reformy administracyjnej w 1998 r. Siedzibą powiatu jest miasto Skarżysko-Kamienna, a w obręb granic powiatu zaliczają się jeszcze cztery jednostki samorządu terytorialnego: miasto i gmina Suchedniów oraz gminy: Bliżyn, Skarżysko Kościele, Łączna. Powiat skarżyski jest jednym z 13 powiatów województwa świętokrzyskiego. Położony jest w jego północnej części, na pograniczu z województwem mazowieckim. Usytuowany jest na obrzeżach Gór Świętokrzyskich, w dolinie rzeki Kamienna i jej dopływów.

Powierzchnia Powiatu Skarżyskiego wynosi 395 km², w tym:

- Skarżysko- Kamienna - 64 km²
- Suchedniów - 75 km²
- Bliżyn - 141 km²
- Łączna - 62 km²
- Skarżysko Kościelne - 53 km²

Powiat skarżyski posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Przez powiat przebiega trasa międzynarodowa S7 i droga krajowa K42 łącząca wschód i zachód Polski. Ponadto w Skarżysku-Kamiennej znajduje się duży węzeł kolejowy.

Powiat skarżyski ma duże walory turystyczne. Tereny rozciągają się w granicach parków krajobrazowych, występują tu również duże zbiorniki wodne.

Szczegółowe informacje zawiera Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2015- 2023 Uchwała nr 96/XIV/2015 Rady Powiatu Skarżyskiego z 25 listopada 2015 r.

2. Stan demograficzny

W poniższych tabelach- dane z GUS- przedstawiony został stan demograficzny w powiecie skarżyskim oraz poszczególnych gminach wchodzących w jego skład.

Tabela 1: Powiat skarżyski podział ludności, stan demograficzny rok 2019.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	35666	38325	73991
0-4	1404	1274	2678
5-9	1596	1502	3098
10-14	1660	1559	3219
15-19	1605	1510	3115
20-24	1936	1826	3762
25-29	2436	2145	4581
30-34	2703	2383	5086
35-39	3078	2728	5806
40-44	2856	2618	5474
45-49	2405	2367	4772
50-54	2213	2225	4438
55-59	2473	2687	5160
60-64	3001	3528	6529
65-69	2491	3206	5697
70-74	1669	2318	3987
75-79	807	1390	2197
80-84	718	1510	2228
85 i więcej	615	1549	2164

Tabela 2: Powiat skarżyski podział ludności, stan demograficzny rok 2018.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	36067	38750	74817
0-4	1457	1363	2820
5-9	1676	1515	3191
10-14	1591	1512	3103
15-19	1643	1546	3189
20-24	2071	1890	3961
25-29	2519	2267	4786
30-34	2825	2534	5359
35-39	3087	2785	5872
40-44	2835	2590	5425
45-49	2345	2304	4649
50-54	2242	2311	4553
55-59	2651	2866	5517
60-64	3104	3586	6690
65-69	2386	3019	5405
70-74	1502	2215	3717
75-79	831	1423	2254
80-84	706	1542	2248
85 i więcej	596	1482	2078

Tabela 3: Powiat skarżyski podział ludności, stan demograficzny rok 2017.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	36453	39220	75673
0-4	1465	1390	2855
5-9	1711	1576	3287
10-14	1556	1467	3023
15-19	1694	1575	3269
20-24	2221	2035	4256
25-29	2595	2363	4958
30-34	3008	2665	5673
35-39	3064	2782	5846
40-44	2834	2534	5368
45-49	2279	2279	4574
50-54	2273	2372	4645
55-59	2779	3100	5879
60-64	3116	3584	6700
65-69	2312	2957	5269
70-74	1334	1982	3316
75-79	909	1532	2441
80-84	708	1566	2274
85 i więcej	595	1445	2040

Tabela 4: Skarżysko-Kamienna podział ludności, stan demograficzny rok 2019.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	21337	23511	44848
0-4	843	754	1597
5-9	936	876	1812
10-14	965	889	1854
15-19	915	852	1767
20-24	1037	1012	2049
25-29	1386	1184	2570
30-34	1553	1394	2947
35-39	1865	1651	3516
40-44	1795	1580	3375
45-49	1374	1382	2756
50-54	1251	1303	2554
55-59	1439	1668	3107
60-64	1903	2362	4265
65-69	1616	2201	3817
70-74	1080	1552	2632
75-79	490	857	1347
80-84	475	968	1443
85 i więcej	414	1026	1440

Tabela 5: Skarżysko-Kamienna podział ludności, stan demograficzny rok 2018.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	21572	23786	45358
0-4	875	808	1683
5-9	971	879	1850
10-14	933	863	1796
15-19	937	877	1814
20-24	1137	1049	2186
25-29	1398	1244	2642
30-34	1656	1507	3163
35-39	1910	1725	3635
40-44	1733	1560	3293
45-49	1355	1322	2677
50-54	1255	1373	2628
55-59	1558	1818	3376
60-64	2002	2424	4426
65-69	1521	2058	3579
70-74	966	1471	2437
75-79	512	873	1385
80-84	453	996	1449
85 i więcej	400	939	1339

Tabela 6: Skarżysko-Kamienna podział ludności, stan demograficzny rok 2017

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	21845	24108	45953
0-4	873	842	1715
5-9	993	901	1894
10-14	915	848	1763
15-19	949	867	1816
20-24	1248	1120	2368
25-29	1463	1347	2810
30-34	1769	1597	3366
35-39	1916	1722	3638
40-44	1715	1494	3209
45-49	1280	1332	2612
50-54	1292	1435	2727
55-59	1672	1992	3664
60-64	2016	2459	4475
65-69	1478	1993	3471
70-74	853	1300	2153
75-79	559	939	1498
80-84	455	1011	1466
85 i więcej	399	909	1308

Tabela 7: Gmina Bliżyn podział ludności, stan demograficzny rok 2019.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	3983	4054	8037
0-4	147	123	270
5-9	174	164	338
10-14	199	177	376
15-19	186	166	352
20-24	237	226	463
25-29	295	260	555
30-34	328	269	597
35-39	338	285	623
40-44	276	294	570
45-49	307	293	600
50-54	268	250	518
55-59	300	285	585
60-64	293	304	597
65-69	239	272	511
70-74	183	222	405
75-79	83	145	228
80-84	66	161	227
85 i więcej	64	158	222

Tabela 8: Gmina Bliżyn podział ludności, stan demograficzny rok 2018.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	4032	4103	8135
0-4	148	134	282
5-9	202	179	381
10-14	180	163	343
15-19	192	171	363
20-24	258	234	492
25-29	322	274	596
30-34	319	295	614
35-39	339	280	619
40-44	280	295	575
45-49	290	288	578
50-54	283	254	537
55-59	316	298	614
60-64	283	302	585
65-69	252	257	509
70-74	159	210	369
75-79	81	152	233
80-84	70	163	233
85 i więcej	58	154	212

Tabela 9: Gmina Bliżyn podział ludności, stan demograficzny rok 2017.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	4048	4141	8189
0-4	156	139	295
5-9	198	182	380
10-14	178	155	333
15-19	200	183	383
20-24	273	245	518
25-29	326	288	614
30-34	322	292	614
35-39	316	278	594
40-44	300	299	599
45-49	297	274	571
50-54	288	265	553
55-59	309	307	616
60-64	279	286	565
65-69	248	261	509
70-74	146	211	357
75-79	87	149	236
80-84	74	167	241
85 i więcej	51	160	211

Tabela 10: Gmina Łączna podział ludności, stan demograficzny rok 2019.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	2490	2518	5008
0-4	124	115	239
5-9	122	101	223
10-14	152	139	291
15-19	133	145	278
20-24	187	183	370
25-29	202	184	386
30-34	201	168	369
35-39	216	191	407
40-44	188	205	393
45-49	184	174	358
50-54	175	162	337
55-59	165	158	323
60-64	173	166	339
65-69	126	146	272
70-74	71	112	183
75-79	42	80	122
80-84	29	64	93
85 i więcej	0	25	25

Tabela 11: Gmina łączna podział ludności, stan demograficzny rok 2018.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	2511	2550	5061
0-4	125	111	236
5-9	133	110	243
10-14	143	140	283
15-19	142	154	296
20-24	186	167	353
25-29	203	194	397
30-34	201	170	371
35-39	195	206	401
40-44	207	189	396
45-49	178	180	358
50-54	176	160	336
55-59	176	159	335
60-64	160	173	333
65-69	132	142	274
70-74	67	108	175
75-79	41	87	128
80-84	29	70	99
85 i więcej	6	41	47

Tabela 12: Gmina łączna podział ludności, stan demograficzny rok 2017.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	2538	2558	5096
0-4	118	101	219
5-9	139	122	261
10-14	138	130	268
15-19	152	164	316
20-24	192	178	370
25-29	199	181	380
30-34	221	180	401
35-39	200	196	396
40-44	212	190	402
45-49	181	176	357
50-54	162	141	303
55-59	187	173	360
60-64	152	166	318
65-69	135	144	279
70-74	58	98	156
75-79	53	92	145
80-84	25	74	99
85 i więcej	14	52	66

Tabela 13: Gmina Skarżysko Kościelne podział ludności, stan demograficzny rok 2019.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	2961	3027	5988
0-4	119	116	235
5-9	158	154	312
10-14	141	150	291
15-19	140	129	269
20-24	168	154	322
25-29	211	176	387
30-34	234	223	457
35-39	249	219	468
40-44	231	197	428
45-49	191	181	372
50-54	198	195	393
55-59	238	206	444
60-64	233	258	491
65-69	180	177	357
70-74	114	126	240
75-79	63	118	181
80-84	55	120	175
85 i więcej	38	128	166

Tabela 14: Gmina Skarżysko Kościelne podział ludności, stan demograficzny rok 2018.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	2997	3075	6072
0-4	129	141	270
5-9	154	150	304
10-14	143	141	284
15-19	140	137	277
20-24	180	155	335
25-29	222	209	431
30-34	243	229	472
35-39	242	218	460
40-44	234	184	418
45-49	180	184	364
50-54	209	204	413
55-59	247	200	447
60-64	251	255	506
65-69	157	163	320
70-74	101	139	240
75-79	74	109	183
80-84	52	131	183
85 i więcej	39	126	131

Tabela 15: Gmina Skarżysko Kościelne podział ludności, stan demograficzny rok 2017.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	3021	3111	6132
0-4	127	143	270
5-9	167	162	329
10-14	132	133	265
15-19	151	143	294
20-24	182	173	355
25-29	221	206	427
30-34	279	241	520
35-39	232	214	446
40-44	223	183	406
45-49	192	186	378
50-54	208	208	416
55-59	249	223	472
60-64	251	227	478
65-69	144	172	316
70-74	93	118	211
75-79	78	132	210
80-84	52	135	187
85 i więcej	40	112	152

Tabela 16: Gmina Suchedniów podział ludności, stan demograficzny rok 2019.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	4895	5215	10110
0-4	171	166	337
5-9	206	207	413
10-14	203	204	407
15-19	231	218	449
20-24	307	251	558
25-29	342	341	683
30-34	387	329	716
35-39	410	382	792
40-44	366	342	708
45-49	349	337	686
50-54	321	315	636
55-59	331	370	701
60-64	399	438	837
65-69	330	410	740
70-74	221	306	527
75-79	129	190	319
80-84	93	197	290
85 i więcej	99	212	311

Tabela 17: Gmina Suchedniów podział ludności, stan demograficzny rok 2018.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	4955	5236	10191
0-4	180	169	349
5-9	216	197	413
10-14	192	205	397
15-19	232	207	439
20-24	310	285	595
25-29	374	346	720
30-34	406	333	739
35-39	390	367	757
40-44	381	362	743
45-49	342	330	672
50-54	319	320	639
55-59	354	391	745
60-64	408	432	840
65-69	324	399	723
70-74	209	287	496
75-79	123	202	325
80-84	102	182	284
85 i więcej	93	222	315

Tabela 18: Gmina Suchedniów podział ludności, stan demograficzny rok 2017.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
--	5001	5302	10303
0-4	191	165	356
5-9	214	209	423
10-14	193	201	394
15-19	242	218	460
20-24	326	319	645
25-29	386	341	727
30-34	417	355	772
35-39	400	372	772
40-44	384	368	752
45-49	329	327	656
50-54	323	323	646
55-59	362	405	767
60-64	418	446	864
65-69	307	387	694
70-74	184	255	439
75-79	132	220	352
80-84	102	179	281
85 i więcej	91	212	303

Z analizy powyższych danych wynika jednoznacznie, że liczba ludności w powiecie skarżyskim stale zmniejsza się. Ponadto można dostrzec postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa.

W okresie od początku 2017 do końca 2019r. liczba mieszkańców powiatu skarżyskiego zmniejszyła się o 1682 osoby, z czego w poszczególnych gminach:

- Skarżysko- Kamienna o 1105 mieszkańców,
- Skarżysko Kościelne o 144 mieszkańców,
- Bliżyn o 152 mieszkańców,
- łączna o 88 mieszkańców,
- Suchedniów o 193 mieszkańców.

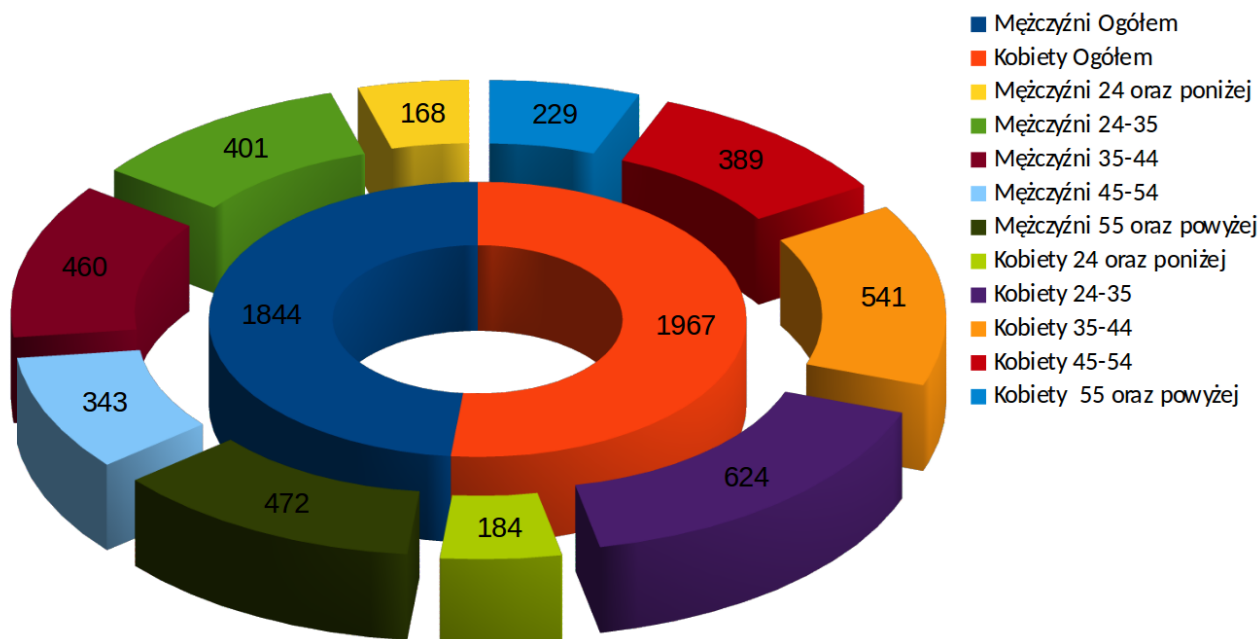
3. Rynek pracy

Zagadnienia z zakresu sytuacji na rynku pracy powiatu skarżyskiego zawarte są w **Programie Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Rynku Pracy**, który zgodnie z art. 9 ust.1 pkt. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowi część Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ostatnim takim realizowanym dokumentem strategicznym był Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Rynku Pracy na lata 2014-2020 został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Powiatu Skarżyskiego Nr 320/XLIV/2013 z dnia 18.12.2013r. Na lata 2021-2023 zostanie opracowany kolejny Program.

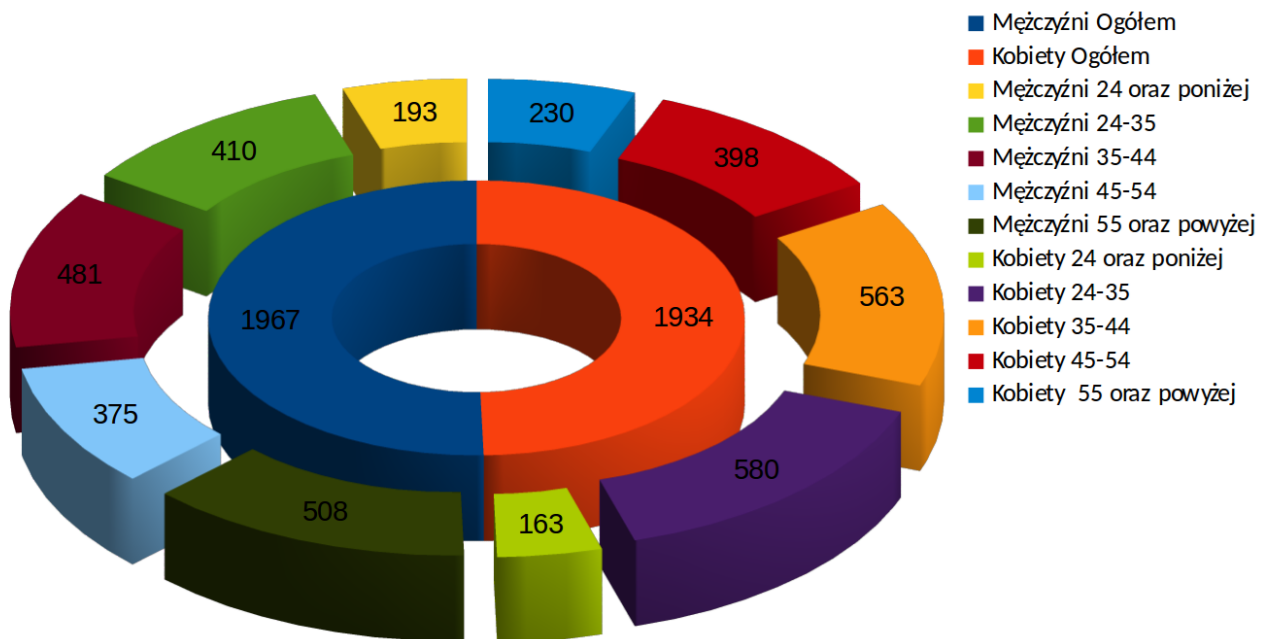
Sytuacja na rynku pracy w powiecie skarżyskim jest złożona, wpływa na nią trudna sytuacja demograficzna (obszar ten wyludnia się, coraz bardziej niekorzystne są tendencje związane z obciążeniem demograficznym osób w wieku produkcyjnym) i gospodarcza (dominują mikroprzedsiębiorstwa). Obserwowane symptomy ożywienia gospodarczego znajdują odzwierciedlenie w faktycznym spadku poziomu bezrobocia. Z drugiej strony nie mogą zaspokoić w pełni potrzeb kadrowych przedsiębiorców, borykamy się z problemem niedopasowania podażowej i popytowej strony rynku pracy. W wielu przypadkach możemy mówić o niedopasowaniu kwalifikacji, pojawieniu się luk kompetencyjnych, dotyczących zwłaszcza branżę produkcyjną, budowlaną i transportową. Stopa bezrobocia jest najwyższa w województwie świętokrzyskim oraz jedną z najwyższych w Polsce – na koniec listopada 2020r. wyniosła ona 16,4 (województwo świętokrzyskie: 8,3; kraj – 6,1). Na koniec grudnia 2020r. zarejestrowane osoby bezrobotne tworzyły zbiorowość liczącą 4 176 osób w tym 2 016 kobiet (48,28% ogółu bezrobotnych).

Aż 55% zarejestrowanych osób jest długotrwale bezrobotne, 10% nie posiada doświadczenia zawodowego, 31,5% jest bez kwalifikacji zawodowych, 46% posiada poziom wykształcenia niższy niż średnie. Możemy mówić o paradoksalnej sytuacji kiedy przy rzeczywistym spadku liczby bezrobotnych, w jego strukturze utrwalają się niepokojące zjawiska wpływające na wydłużający się okres pozostawania w ewidencji PUP.

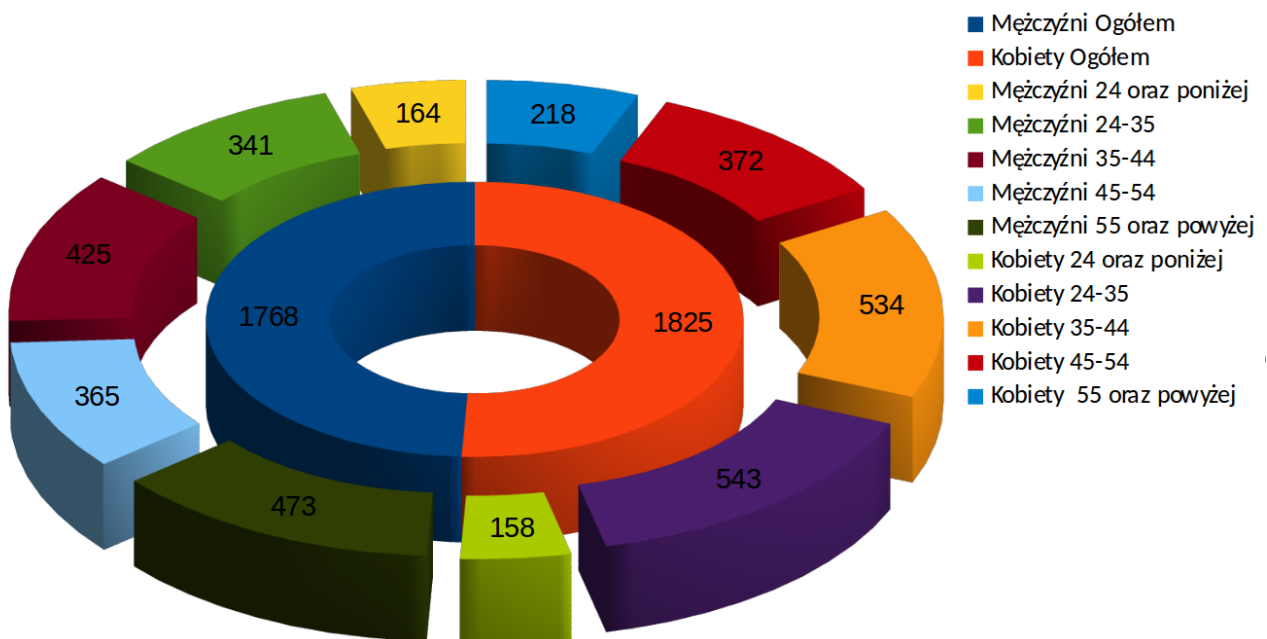
Sytuacja na rynku pracy wciąż jest bardzo dynamiczna. W roku 2020 przedsiębiorcy z powiatu skarżyskiego znaleźli się w bardzo niekorzystnej sytuacji związanej z pandemią wirusa SARS-CoV-2 i wprowadzonych ograniczeń. Firmy potrzebowały wsparcia i ochrony ze strony państwa aby utrzymać miejsca pracy. Powiatowy Urząd Pracy udzielił uprawnionym podmiotom wsparcia z Tarczy Antykryzysowej na łączną wartość 26.993.695,29zł. W chwili obecnej trudno jednak przewidzieć długofalowe skutki wprowadzonych restrykcji a także decyzji przedsiębiorców co do prowadzonych firm.

Wykres 1. Bezrobocie rejestrowe w powiecie skarżyskim według płci i wieku w roku 2017 na podstawie danych GUS.

Wykres 2. Bezrobocie rejestrowe w powiecie skarżyskim według płci i wieku w roku 2018 na podstawie danych GUS.

Wykres 3. Bezrobocie rejestrowe w powiecie skarżyskim według płci i wieku w roku 2019 na podstawie danych GUS.

4. Ochrona zdrowia

Niezwykle ważną kwestią zarówno w roku powstawania niniejszego dokumentu, jak i jego wdrażania w roku 2021 jest zapobieganie rozprzestrzeniania się wirusa SARS- CoV -2. Przez cały okres przygotowania Strategii obowiązywały związane z tym obostrzenia. W momencie przedstawienia dokumentu do przyjęcia przez Radę Powiatu Skarżyskiego w początkowej fazie realizowany był Narodowy Program Szczepień przeciw COVID-19.

Na terenie powiatu skarżyskiego działa dziewiętnaście przychodni zdrowia oraz Zespół Opieki Zdrowotnej w Skarżysku- Kamiennej Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej- Curie w strukturach, którego funkcjonuje trzynaście oddziałów szpitalnych, zakład opiekuńczo – leczniczy, blok operacyjny oraz dwanaście poradni szpitalnych. Na terenie Zespołu działa również pięć pracowni szpitalnych oraz nocna i świąteczna opieka zdrowotna. Zespół Opieki Zdrowotnej w Skarżysku- Kamiennej udziela świadczeń leczniczo-zapobiegawczych w zakresie opieki szpitalnej, rehabilitacji leczniczej, specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielanej w warunkach ambulatoryjnych, badań diagnostycznych, profilaktyki zdrowia oraz opieki długoterminowej.

Istotnym tematem w rozwiązywaniu problemów społecznych są działające przy Obwodzie Lecznictwa Kolejowego w Skarżysku- Kamiennej Poradnie Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, udzielające świadczeń ambulatoryjnych w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Poradnia Zdrowia Psychicznego udziela porad lekarskich, psychologicznych, zapewniając indywidualną pomoc psychoterapeutyczną oraz czynności pielęgnacyjne, mające na celu odzyskanie zdrowia, pozycji społecznej oraz oczekiwanej jakości życia. Poradnia udziela świadczeń w zakresie psychiatrii i psychologii, polegających na diagnostyce i leczeniu zaburzeń psychicznych.

Poradnia Leczenia Uzależnień Obwodu Lecznictwa Kolejowego adresowana jest natomiast do osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i osób współuzależnionych. Pacjentom zgłaszającym się do poradni udzielane są porady w zakresie diagnozy uzależnień i współuzależnień, badań oraz konsultacji lekarskich psychiatrycznych, terapii indywidualnej oraz sesji psychoterapii grupowej. Celem poradni jest wzbudzenie motywacji w pacjentach uzależnionych do podjęcia leczenia, utrzymania abstynencji oraz poprawnego funkcjonowania w życiu.

Na terenie powiatu skarżyskiego funkcjonuje także Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień NZOZ Psychomedica. Placówka oferuje profesjonalne leczenie, pomoc psychologiczną, psychoedukację, oraz odpowiednie formy psychoterapii.

Uchwałą nr 14/38/2018 Zarządu Powiatu Skarżyskiego z dnia 28 marca 2018 roku przyjęty został Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Skarżyskiego do roku 2022. Celem głównym programu jest „Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb”.

5. Bezpieczeństwo publiczne

Elementem zapewniającym właściwe działania w zakresie bezpieczeństwa i ich koordynację jest „Powiatowy Program na Rzecz Bezpieczeństwa Obywateli”, który stawia sobie za cel podjęcie działań zmierzających do ograniczenia szkodliwych aspektów wiktymologicznych przy współpracy różnych organów i instytucji.

Działania, które będą podejmowane we wskazanych obszarach powinny rozwiązywać problemy wynikające z konkretnego zagrożenia, w tym otoczenia, warunków materialnych danej społeczności, tradycji, zmieniającej się rzeczywistości, gospodarki, światopoglądów i nawyków kulturowych, wieku społeczności. Mają wskazywać na konkretne potrzeby, problemy i zagrożenia.

W powiecie funkcjonuje wiele ważnych instytucji, jak: Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna, Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej-Curie.

6. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją pomocy społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej są realizowane w powiecie przez gminne ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W szerszym znaczeniu zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są także przez placówki oświatowe, instytucje kultury, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Na terenie powiatu skarżyskiego funkcjonują następujące ośrodki pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku- Kamiennej, Skarżysko- Kamienna, ul. Sikorskiego 19,
- Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie, Suchedniów, ul. Fabryczna 5,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym, Skarżysko Kościelne, ul. Kościelna 2 a,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łącznej, Kamionka 60,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie, Bliżyn, ul. VI Wieków Bliżyna 2.

Do zadań własnych powiatu należy utworzenie i utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie. W powiecie skarżyskim funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej, Skarżysko- Kamienna, Plac Floriański 1. Jednostka realizuje określone ustawami zadania własne Powiatu, zadania zlecone ustawowo, zadania określone uchwałami organów powiatu oraz wynikające z przepisów prawa z zakresu:

- a) pomocy społecznej,
- b) pieczy zastępczej,
- c) rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- d) przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

7. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Zarządzeniem nr 104/2011 z 13.12.2011 r. Starosty Skarżyskiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Skarżyskiego wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej. Dokumentem o charakterze strategicznym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest Program Rozwoju Pieczy Zastępczej, który stanowi zbiór integralnych działań powiatu w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej zarówno rodzinnej i instytucjonalnej. Zawiera on diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu skarżyskiego oraz określa zakres zadań i niezbędnych działań zmierzających do ograniczenia skutków sieroctwa społecznego. Na moment przygotowania niniejszej strategii obowiązywał Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018- 2020 przyjęty uchwałą nr 310/XIV/2018 Rady Powiatu Skarżyskiego z 26 marca 2018r.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu.

Objęcie dziecka formą pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności, jednakże osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej może za zgodą rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej przebywać w niej na dotychczasowych zasadach, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli:- uczy się w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i uczy się w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, uczelni, na kursach.

Od 01.01.2012 r. formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

a) rodzina zastępcza:

- spokrewniona (osoby będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- niezawodowa (osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

b) rodzinny dom dziecka.

Tabela nr 19. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w roku 2017

Lp.	Forma rodzinnej pieczy zastępczej	L. rodzin zastępczych	L. wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej
1	Zawodowe rodziny zastępcze/ rodzinne domy dziecka	2/1	7/12
2	Niezawodowe rodziny zastępcze	34	42
3	Spokrewnione rodziny zastępcze	84	108
	Ogółem	121	169

Tabela nr 20. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w roku 2018

Lp.	Forma rodzinnej pieczy zastępczej	L. rodzin zastępczych	L. wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej
1	Zawodowe rodziny zastępcze/ rodzinne domy dziecka	2/1	9/10
2	Niezawodowe rodziny zastępcze	34	40
3	Spokrewnione rodziny zastępcze	92	116
	Ogółem	129	175

Tabela nr 21. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w roku 2019

Lp.	Forma rodzinnej pieczy zastępczej	L. rodzin zastępczych	L. wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej
1	Zawodowe rodziny zastępcze/ rodzinne domy dziecka	3/1	13/16
2	Niezawodowe rodziny zastępcze	34	38
3	Spokrewnione rodziny zastępcze	82	105
	Ogółem	120	172

Istnieje ciągła potrzeba zawiązywania nowych rodzin zastępczych. Szczególnie ważne jest posiadanie odpowiedniej do potrzeb liczby zawodowych rodzin zastępczych. Na terenie powiatu skarżyskiego brakuje odpowiednich kandydatów do prowadzenia zawodowych rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Dlatego należy odpowiednio motywować istniejące niezawodowe rodziny zastępcze do przekształcania się w rodziny zawodowe/ rodzinne domy dziecka i jednocześnie mieć na uwadze zawieranie porozumień z ościennymi powiatami o prowadzenie zrz/rdd przez osoby zamieszkujące na ich terenie.

Rodzinna piecza zastępcza funkcjonuje równolegle z Centrum Obsługi Placówek-instytucjonalną formą pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi dwie placówki: Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 „Przystań 1” i Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 2 „Przystań 2” w Skarżysku– Kamiennej. Każda z nich dysponuje 14. miejscami.

8. Sytuacja osób niepełnosprawnych

Szeroko pojętej pomocy osobom niepełnosprawnym dedykowany jest Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Skarżyskim, który ukierunkowuje i koordynuje działania, jakie są podejmowane na rzecz jego adresatów.

Aktualnym dokumentem jest Program na lata 2019- 2021 przyjęty uchwałą nr 47/VII/2019 Rady Powiatu Skarżyskiego z 28 marca 2019 r. W jego treści przedstawiona została sytuacja osób niepełnosprawnych oraz przybliżone formy udzielanej im pomocy.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych powiatowe i wojewódzkie zespoły prowadzą postępowania orzecznicze mające na celu ustalenie:

- niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopnia niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazań do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów i wynikających z tego ograniczeń funkcjonalnych stosownie do naruszenia sprawności organizmu.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczone są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu powodującą konieczność zapewnienia im całodobowej opieki lub pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.

W przypadku osób, które ukończyły 16 rok życia ustawa wprowadza niepełnosprawność poprzez określenie jej trzech stopni:

1. znacznego, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,

2. umiarkowanego, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
3. lekkiego, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dającą się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydaje się na stałe, jeżeli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy. Natomiast okresowo, jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności określa symbole przyczyny niepełnosprawności:

1. 01- U - upośledzenie umysłowe
2. 02- P - choroby psychiczne
3. 03- L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
4. 04 O - choroby narządu wzroku
5. 05- R - upośledzenia narządu ruchu
6. 06-E - epilepsja
7. 07- S - choroby układu oddechowego i krążenia
8. 08- T - choroby układu pokarmowego
9. 09-M- choroby układu moczowo - płciowego
10. 10- N - choroby neurologiczne
11. 11- I - inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
12. 12 – C - całościowe zaburzenia rozwojowe

Tabela nr 22. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności według przyczyn niepełnosprawności w latach 2017 – 2019 - osoby przed 16 rokiem życia

Lp	Przyczyna niepełnosprawności	Liczba orzeczeń		
		2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	01-U	4	1	5
2	02-P	8	5	10
3	03-L	9	4	8
4	04-O	23	17	12
5	05-R	20	32	16
6	06-E	26	23	21
7	07-S	79	72	78
8	08-T	6	3	4
9	09-M	7	6	9
10	10-N	18	13	13
11	11-I	28	36	22
12	12-C	20	25	29
	Razem	256	227	227

Tabela nr 23. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według przyczyn niepełnosprawności w latach 2017 – 2019 - osoby po 16 roku życia

Lp	Przyczyna niepełnosprawności	Liczba orzeczeń		
		2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	01-U	7	4	15
2	02-P	208	213	200
3	03-L	125	98	91
4	04-O	66	97	67
5	05-R	506	536	528
6	06-E	27	32	34
7	07-S	372	361	415
8	08-T	71	89	93
9	09-M	150	177	201
10	10-N	250	254	279
11	11-I	103	101	97
12	12-C	5	9	10
	Razem	1890	1971	2030

Orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży wymagających specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej prowadzone jest przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną.

Praca Zespołu Orzekającego w roku szkolnym 2018/2019

Zespół Orzekający obradował na **51 posiedzeniach**.

Sporządzono 49 Zarządzeń Dyrektora powołujących składy Zespołów Orzekających

Wydane orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego- razem - 192

Niestyszące i słabostyszące- 8

Niewidome i słabowidzące- 3

Niepełnosprawni ruchowo w tym z afazją- 18

Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim- 54

Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i znacznym-7

Autyzm w tym Zespół Aspergera- 52

Niepełnosprawności sprzężone- 48

Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze-2

Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego- 67

Opinie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka- 69

Praca Zespołu Orzekającego w roku szkolnym 2017/2018

Zespół Orzekający obradował na **49 posiedzeniach**.

Sporządzono 49 Zarządzeń Dyrektora powołujących składy Zespołów Orzekających

Wydane orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego- razem - 153

Niestyszące i słabostyszące- 4

Niewidome i słabowidzące- 8

Niepełnosprawni ruchowo w tym z afazją- 14

Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim- 30

Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i znacznym-17

Autyzm w tym Zespół Aspergera- 43

Niepełnosprawności sprzężone- 28

Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze-9

Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego- 43

Opinie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka- 32

Ze względu na znaczną ilość wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na autyzm i zespół Aspergera nieodzownym dla pracy orzeczniczej jest udział lekarza psychiatry dziecięcego.

Problem społeczny w powiecie skarżyskim, jakim jest bezrobocie dotyczy także osób niepełnosprawnych.

Aż 41,27% osób niepełnosprawnych jest długotrwale bezrobotna (85 osób), 14% nie ma kwalifikacji zawodowych a 24 % nie posiada doświadczenia zawodowego. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada - 67 osób, podstawowe – 37 osób, średnie zawodowe – 37 osób, średnie ogólnokształcące – 24 osoby, wyższe – 22 osoby, policealne – 18 osób, gimnazjalne – 1 osoba.

Ważnym elementem wsparcia osób niepełnosprawnych jest infrastruktura instytucjonalna wspomagająca zabezpieczenie potrzeb osób niepełnosprawnych wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu w celu eliminowania osamotnienia, nieporadności i izolacji społecznej w sferze życia codziennego, nauki i pracy.

Do głównych problemów z jakimi borykają się niepełnosprawni mieszkańcy powiatu skarżyskiego zalicza się:

- bariery fizyczne uniemożliwiające poruszanie się, szczególnie nierówna nawierzchnia,
- ulice, chodniki, bruk które ograniczają efektywne korzystanie ze sprzętu pomocnego w poruszaniu się – wózków, balkoników,
- architektura budynków uniemożliwiająca swobodne przemieszczanie się osób niezdolnych do skorzystania ze schodów lub poradzenia sobie z ręcznie otwieranymi drzwiami,
- informacja publiczna i sygnalizacja świetlna, która zakłada, że korzystający są osobami widzącymi i słyszącymi.

Stosunkowo najlepiej przystosowane są placówki świadczące opiekę medyczną.

Usprawnień wymagają wysokie schody, których nie da się pokonać na wózku, zbyt wąskie drzwi i wejścia, brak wind, brak uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych. Najtrudniejsza sytuacja kształtuje się w zakresie urządzeń dźwigowych. Tylko dwie na 24 placówki posiadają dźwig osobowy. W pozostałych osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich nie mają dostępu do wszystkich kondygnacji. Boiska, place zabaw i sale gimnastyczne są dostępne dla osób niepełnosprawnych, ale nie posiadają odpowiedniego wyposażenia.

W ostatnich latach Powiat Skarżyski sukcesywnie likwiduje bariery transportowe. Niepełnosprawni mieszkańcy z ograniczoną możliwością poruszania się mogą korzystać z przystosowanego do ich potrzeb transportu. Niskopodłogowe autobusy stanowią 83 % ogólnodostępnych. W każdym jest rampa ułatwiająca wjazd do pojazdu osobom na wózkach inwalidzkich.

Usprawnień wymagają niektóre instytucje użyteczności publicznej. Większość budynków posiada podjazd umożliwiający dostanie się na parter budynku, ale tylko budynek Starostwa Powiatowego wyposażony jest w windę umożliwiającą dostęp na wszystkie kondygnacje.

Specyfika oczekiwań i potrzeb osób niepełnosprawnych wymaga inicjowania i realizacji wielu działań. Blokadą w tym zakresie jest często nie brak wiedzy czy chęci, ale brak środków finansowych. Podstawowym instrumentem finansowym do realizacji zadań wynikających z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych w Polsce jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ostatnich latach Powiat przy pomocy środków finansowych PFRON systematycznie likwiduje bariery transportowe w szkołach kształcenia specjalnego. W ramach środków z Funduszu w powiecie skarżyskim zrealizowano wiele przedsięwzięć i inwestycji. W szpitalu powiatowym dokonano likwidacji barier architektonicznych poprzez zamontowanie dźwigu osobowego. Organizacje pozarządowe prowadzące warsztaty terapii zajęciowej uzyskały dofinansowanie do zakupu autobusu i mikrobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się wózkach inwalidzkich. W szkole specjalnej zrealizowano budowę boiska i placu zabaw przeznaczonego dla uczniów placówki.

Nadal istnieje potrzeba niwelowania barier w środowisku lokalnym oraz eliminowania przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym i zaspokojenie potrzeb w różnych obszarach.

Z analizy danych wynika, że warunkiem koniecznym do pełnej integracji jest likwidacja barier funkcjonalnych, zarówno w miejscu zamieszkania jak i w środowisku lokalnym. Szczególne znaczenie w tym zakresie przypisać należy działaniom mającym na celu uzyskanie dostępności do budynków użyteczności publicznej, a w szczególności placówek edukacyjnych oraz podmiotów leczniczych. Jednak bariery funkcjonalne to nie tylko bariery architektoniczne, a również urbanistyczne, komunikacyjne,

a w przypadku osób głuchych i niewidomych bariery w komunikowaniu się. Znacznym problemem dla Powiatu w realizacji tych zadań jest dysproporcja potrzeb i środków finansowych.

Szansy niwelowania barier zarówno architektonicznych, technicznych, czy w komunikowaniu się można także upatrywać w rozwoju cyfrowym powiatu. Stopniowe wprowadzanie ułatwień w załatwianiu spraw urzędowych poprzez cyfryzację urzędów zasadniczo wpłynie na lepszą dostępność pomocy dedykowanej osobom niepełnosprawnym.

W powiecie skarżyskim osoby niepełnosprawne mogą zwracać się do instytucji świadczących pomoc na ich rzecz. Są to: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejski, Miejsko- Gminny oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (prowadzone przez Gminy), Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Całodobową opiekę zapewniają: Dom Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych. Pobyt dzienny oferują Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy typu „B”, Dzienny Środowiskowy Dom Samopomocy typu „A” (prowadzony przez Gminę). W zakresie edukacji funkcjonują następujące placówki przeznaczone dla dzieci niepełnosprawnych: Zespół Placówek Edukacyjno- Wychowawczych, Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy oraz Zespół Placówek Resocjalizacyjno- Wychowawczych. Ponadto w szkołach publicznych (prowadzonych przez Gminy) funkcjonują klasy integracyjne. Ważną rolę wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych odgrywa Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji. W Skarżysku- Kamiennej znajduje się oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Niezwykle istotną kwestią jest dobra komunikacja między instytucjami, która pozwoliłaby na skuteczne i bezzwłoczne podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Dlatego istnieje potrzeba opracowania i wdrożenia procedur ułatwiających współpracę pomiędzy nimi.

9. Sytuacja osób starszych

Starzenie się społeczeństwa spowodowane małym przyrostem naturalnym i wydłużeniem życia będzie hamować wzrost gospodarczy, gdyż udział ludzi zdolnych do pracy będzie na świecie malał. Liczba osób w wieku poprodukcyjny jest jednym z podstawowych problemów współczesnych czasów. Starzenie się społeczeństwa rodzi określone problemy społeczne i ekonomiczne; wymaga istotnych zmian w polityce społecznej. Konieczne staje się podjęcie skutecznych działań gwarantujących seniorom należyte miejsce w społeczeństwie, możliwość zaspokajania potrzeb, poprawę jakości życia i sprawowania właściwej opieki. Nieodzownym warunkiem tych działań jest rozwój opieki medycznej w zakresie geriatry i psychiatrii.

W powiecie skarżyskim w latach 2017- 2019 wskazuje się wyraźny wzrost ludzi po 60 roku życia, wynikiem tego jest zwiększający się ich udział w populacji ogólnej mieszkańców. Ludzie w podeszłym wieku na skutek różnych okoliczności: zmiany biologiczne i chorobowe w organizmie, zmiany cywilizacyjne, a szczególnie ich tempo, zmiany społeczno-ekonomiczne, technologiczne itp. Stają się bardzo często potężną liczebnie kategorią nowych wykluczonych. Przy czym wykluczenie należy tu rozumieć szeroko, jako brak możliwości uczestniczenia w głównych nurtach życia publicznego. Na owe główne nurty życia publicznego składają się zasadniczo te, które w najwyższym stopniu decydują o pomyślności życiowej, możliwości oceny swojego życia jako udanego i sensownego, a nawet pozwalającego widzieć swoje życie w kategoriach sukcesu. Najważniejsze sfery, składające się na główne nurty życia publicznego to: satysfakcjonujący poziom dochodów, aktywność zawodowa (posiadanie pracy), satysfakcjonujące wykształcenie i kwalifikacje zawodowe, zadowalające zdrowie i swobodny dostęp do ochrony zdrowia, otwarta droga awansu zawodowego, materialnego i cywilizacyjnego, swoboda w komunikowaniu i posługiwaniu się środkami przekazu i przez to swoboda w wypowiedaniu się w sprawach publicznych. Pomoc społeczna nie jest w stanie dotrzeć do wszystkich potrzebujących , z drugiej strony istnieje szereg wymagań formalnych, które muszą być spełnione, aby świadczenia pomocowe mogły być zastosowane.

Tabela nr: 24. Wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2017- 2019 – dane z GUS

		Ludność w wieku poprodukcyjnym (kobiety)		
		2017	2018	2019
Powiat		13 066	13 267	13 501
	Skarżyski			
		Ludność w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni)		
		2017	2018	2019
		5 858	6 021	6 300
		Ludność w wieku poprodukcyjnym (ogółem)		
		2017	2018	2019
		18 924	19 288	19 801

Pokonywanie trudności dnia codziennego prowadzi bezsprzecznie do poprawy jakości życia seniorów. Relatywnie duża część tych trudności wiąże się z wymiarem psychicznym egzystencji. Należy próbować określić, w jakim stopniu pomoc pozarodzinna może zapewnić wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych, wzmacniać wiarę we własne możliwości, istotnie podnosić samoocenę czy osłabiać poczucie nieprzydatności.

Powiat Skarżyski wychodzi naprzeciw seniorom tak aby im żyło się lepiej oraz aby mieli zapewnioną odpowiednią opiekę, co idzie za poprawą stanu zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Na terenie powiatu działają dwa Domy Pomocy Społecznej :

- Dom Pomocy Społecznej Sporna 6 (przeznaczony dla osób przewlekłe psychicznie chorych),
- Dom Pomocy Społecznej „Centrum Seniora”

„Centrum Seniora” działa od 07.03.2019 roku. Powstało, aby nieść pomoc osobom starszym zwłaszcza gdy bardzo często nie ma kto im pomóc, ponieważ nie mają bliskiej rodziny lub też co gorsza poprzez zły stan zdrowia zostają wykluczeni z życia codziennego. Miejsce zostało stworzone z myślą o seniorach dla których powiat skarżyski jest domem, tutaj się wychowali bądź też urodzili, mają tutaj bliskich i przyjaciół oraz związane z miejscem wspomnienia i byłoby przykro gdyby musieli migrować do innych powiatów.

Od roku 2015 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje Program Wieloletni „Senior +” na lata 2015- 2020 skierowany do jednostek samorządu terytorialnego (wcześnie Program „Senior-WIGOR”). Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior +” przy dofinansowaniu działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior +” i Klubów „Senior +”. Program polega na wsparciu tworzenia placówek typu „Senior +”, w tym Dziennych Domów „Senior +” i Klubów „Senior +” przez jednostki samorządu, których strategię rozwoju pomocy społecznej uwzględniają rozwój infrastruktury dla osób starszych lub w których brak jest innej infrastruktury pomocy społecznej tego typu. Na terenie Powiatu Skarżyskiego działają liczne Kluby Seniora:

- Klub Seniora Skarżysko– Kamienna ul. Norwida 17 (utworzony w 2017 roku)
- Klub Seniora Skarżysko – Kamienna ul. Rynek 12 (utworzony w 2018 roku)
- Klub Seniora Skarżysko Kościelne (utworzony w 2020 roku, rozpocznie działalność w 2021r.)
- Klub Seniora „Kreatywni” Suchedniów (utworzony w 2013 roku)
- Klub Seniora łączna (utworzony w 2019 roku)

- Klub Seniora Bliżyn „Emeryt” (utworzony w 2008 roku)
- Klub Seniora Mroczków (utworzony w 2020 roku)
- Klub Seniora „Pogodni” Sorbin (utworzony w 2013 roku)

Kluby cieszą się dużym zainteresowaniem wśród seniorów. W każdym z nich zostały utworzone po dwie grupy uczestników, które naprzemiennie co drugi dzień spotykają się na zajęciach integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych, ruchowych, sportowo-rekreacyjnych, aktywizacji społecznej, czy terapii zajęciowej.

W Powiecie działa Rada Seniorów Powiatu Skarżyskiego, do zadań której należy w szczególności:

- przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetowych zadań na rzecz seniorów
- monitorowanie i sygnalizowanie potrzeb seniorów
- wydawanie opinii i formułowanie wniosków, służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów
- konsultowanie i zgłaszanie opinii do aktów prawa miejscowego i programów dotyczących seniorów

10. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie określa się **„zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub zaniechanie skierowane ku członkowi rodziny, powodujące szkody i cierpienie oraz naruszające godność i prawa jednostki”**.

Przemoc nie zawsze jest jednoznaczna z popełnieniem przestępstwa. Przestępstwo ma miejsce, gdy dane zachowanie pozostaje w sprzeczności z określonymi normami prawnymi a niekoniecznie obyczajowymi, czy moralnymi.

O skali występowania zjawiska przemocy rodzinach z terenu powiatu skarżyskiego świadczą dane dotyczące liczby założonych tzw. „Niebieskich Kart”. Procedura Niebieskiej Karty wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W celu efektywnego przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, a także zmniejszaniu jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Obowiązujący Program na lata 2017- 2021 został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu nr 214/XXXI/2017 z 30 marca 2017r.

Tabela nr 25. Interwencja kryzysowa w latach 2017- 2019

Kategoria problemu		liczba osób korzystających z pomocy w POIK		
		2017r.	2018r.	2019r.
1	Osoby doznające przemocy	53	31	34
2	Osoby stosujące przemoc (realizacja Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie)	47	34	34
3	Problemy wychowawcze	54	67	35
	Młodzież z nadzorem kuratora	15	11	0
4	Partnerzy z problemami w związkach	31	11	8
5	Żałoba	3	5	59
6	Kryzys egzystencjalny	64	65	0
7	Zagrożenie samobójstwem	1	4	5
8	Problemy w rodzinach zastępczych	25	33	15
9	inne	50	74	48

Analiza powyższych danych budzi niepokój, jeśli chodzi o znaczny wzrost osób korzystających ze wsparcia POIK przeżywających żałobę. Można założyć, iż po roku 2020- czasie pandemii ten problem będzie dotyczyć jeszcze większej liczby mieszkańców powiatu. Dlatego zasadnym jest niezwłoczne podjęcie kroków w celu zapewnienia wsparcia rodzinom zmarłych.

Jak wynika z danych będących w posiadaniu Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie powiatu zostało założonych odpowiednio: w 2017r. 461, w 2018r. 372, w 2019r. 235 Niebieskich Kart. Taki stan może świadczyć o pozytywnym trendzie zmniejszania się zjawiska przemocy w rodzinie. Z pewnością nie bez znaczenia pozostaje realizacja jest Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Niewątpliwie, dla kompleksowego świadczenia pomocy osobom w kryzysie istnieje potrzeba rozszerzenia działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej o utworzenie miejsc pobytu całodobowego dla tych osób. Ponadto w miarę możliwości, należy rozważyć utworzenie Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

11. Edukacja, kultura, sport i turystyka

Edukacja

Oświata to działalność polegająca na upowszechnianiu wykształcenia ogólnego i zawodowego oraz realizowaniu zadań wychowawczych w celu zapewnienia jednostkom wszechstronnego rozwoju i pomyślnej egzystencji. Jako podstawowy warunek rozwoju społeczeństw zajmuje ona szczególne miejsce w działalności samorządów lokalnych. Na system oświaty składają się przede wszystkim przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki kształcenia ustawicznego oraz centra kształcenia zawodowego, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne, oraz kolegia pracowników służb społecznych, a poszczególne jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialne są zgodnie z ustawą prawo oświatowe za ich funkcjonowanie.

Do zadań gminy należy między innymi prowadzenie przedszkoli oraz szkół podstawowych.

Na terenie działania powiatu funkcjonują łącznie 44 placówki oświatowe w tym:

- Skarżysko-Kamienna - 10 szkół podstawowych w tym: 1 szkoła publiczna prowadzona przez stowarzyszenie, 1 szkoła niepubliczna, - 14 przedszkoli w tym: 4 przedszkola niepubliczne - Miasto i Gmina Suchedniów - Zespół Szkół, 3 szkoły podstawowe (2 - Suchedniów, 1 Ostojów), 2 przedszkola, - Gmina Bliżyn - 4 szkoły podstawowe w tym jedna prowadzona przez stowarzyszenie, 2 przedszkola - Gmina Łączna - 1 Zespół Szkolno Przedszkolny w Łącznej, 1 Zespół Szkoły Podstawowej w miejscowości Gózd, ponadto Szkoła Podstawowa w Zaleziance prowadzona przez stowarzyszenie - Gmina Skarżysko Kościelne - 1 szkoła podstawowa i 1 przedszkole w miejscowości Skarżysko Kościelne, oraz 1 szkoła podstawowa w Grzybowej Górze, 1 szkoła podstawowa w Lipowym Polu, 1 szkoła podstawowa w Majkowie, 1 szkoła podstawowa w Kierzu Niedźwiedzim.

Do zadań powiatu należy między innymi prowadzenie szkół ponadpodstawowych.

W powiecie działa dobrze rozwinięta sieć kształcenia na poziomie ponadpodstawowym. Absolwenci szkół podstawowych kontynuują naukę na terenie powiatu w liceach ogólnokształcących, technikach, branżowych szkołach I i II stopnia, szkołach policealnych. Powiat jest organem prowadzącym dla 10 placówek oświatowych: 2 - licea ogólnokształcące, 4 - zespoły szkół, 3 placówki kształcenia specjalnego oraz Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w skład którego wchodzi Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna.

W publicznych szkołach powiatu skarżyskiego w 2020 roku uczy się 3 226 uczniów z tego prawie 8% stanowią uczniowie szkół specjalnych.

Największą grupę uczniów w strukturze szkół ponadpodstawowych ogólnodostępnych stanowią uczniowie szkół zawodowych – 1919 uczniów co stanowi 65%, zaś uczniowie liceów ogólnokształcących – 1051 co stanowi 35%.

Szkoły zawodowe powiatu skarżyskiego oferują szeroki wachlarz kształcenia. W technikach to 21 zawodów, zaś w branżowych szkołach I stopnia to 12 kierunków kształcenia. Proponowane przez szkoły kierunki kształcenia to m.in.; technik grafiki i poligrafii cyfrowej, technik pojazdów samochodowych, technik usług fryzjerskich, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik budownictwa, technik elektronik, technik elektryk, technik fotografii i multimediiów, technik informatyk, technik programista, technik elektroenergetyk transportu szynowego, technik logistyk, technik mechanik, technik mechatronik, technik transportu kolejowego, technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik organizacji reklamy, technik rachunkowości, technik reklamy, technik spedytor, blacharz samochodowy, cukiernik, elektromechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, kucharz, lakiernik, mechanik pojazdów samochodowych, monter sieci i instalacji sanitarnej, operator obrabiarek skrawających, sprzedawca, stolarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

Dopełnieniem kształcenia ponadpodstawowego na terenie powiatu skarżyskiego są szkoły niepubliczne dla młodzieży jak i dla dorosłych. W roku 2020 naukę w nich pobierało 508 uczniów.

Na terenie powiatu skarżyskiego funkcjonują specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 wchodzący w skład Zespołu Placówek Edukacyjno-Wychowawczych oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2) w skład których wchodzi przedszkola specjalne, szkoły podstawowe specjalne, szkoły przysposabiające specjalne, branżowe szkoły I stopnia specjalne, jak również liceum ogólnokształcące specjalne, szkoła policealna specjalna. Ośrodki kształcą dzieci i młodzież niepełnosprawną intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, głębokim, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Wyżej wymienione ośrodki zapewniają dzieciom i młodzieży całodobową opiekę wychowawczą, dydaktyczną, opiekuńczą i specjalistyczną. Na terenie powiatu funkcjonuje Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii oraz Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy. Podopiecznymi placówki są dzieci i młodzież niedostosowana społecznie oraz dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym. Wychowankowie pobierają naukę w szkole podstawowej specjalnej lub branżowej szkole I stopnia specjalnej.

Wszystkie w/wym. publiczne placówki oświatowe funkcjonują jako jednostki budżetowe, dla których organem prowadzącym jest gmina bądź powiat. Głównym źródłem finansowania oświaty jest część oświatowa subwencji ogólnej z budżetu państwa. Pozostałe środki finansowe konieczne dla zapewnienia potrzeb w obszarze edukacji pochodzą z budżetu gminy bądź powiatu.

Obowiązujący kompleksowy plan rozwoju szkół na lata 2016- 2023 przyjęty uchwałą nr 187/XXVII/2016 Rady Powiatu Skarżyskiego z 28 listopada 2016r.

Kultura

Powiat skarżyski aktywnie wspiera wszelkiego rodzaju inicjatywy, służące krzewieniu kultury regionu. Za sprawą ogłaszanych co roku otwartych konkursów ofert w zakresie kultury, udzielane są dotacje na realizację wydarzeń wspierających różne formy edukacji patriotycznej o zasięgu przynajmniej powiatowym, przedsięwzięcia kulturalne bazujące na dorobku lokalnym i potencjale kulturowym oraz działania zmierzające do dokumentowania historii regionu. Powiat sprawuje opiekę nad miejscem pamięci narodowej tj. mogiłą pomordowanych na Brzasku. Ponadto w ramach własnych inicjatyw powiat skarżyski organizuje uroczystości patriotyczne oraz konkursy dla młodzieży szkolnej, jest także wydawcą wielu albumów, w tym poświęconych lokalnemu dziedzictwu kulturowemu.

Sport

Powiat skarżyski co roku wspiera organizację współzawodnictwa sportowego szkół średnich. Ponadto rok rocznie ogłaszane są otwarte konkursy ofert na realizację zadań z zakresu kultury fizycznej, dzięki czemu aktywnie działające kluby sportowe na terenie powiatu mogą liczyć na wsparcie finansowe w realizacji swoich działań statutowych. Istotnym elementem wspierania przez powiat skarżyski obszaru kultury fizycznej jest także inwestowanie w infrastrukturę sportową. W 2020 r. samorząd powiatowy oddał do użytku nową halę sportową wybudowaną przy II Liceum Ogólnokształcącym i Zespole Szkół Technicznych w Skarżysku- Kamiennej.

Turystyka

Marszobiegi powiatowe to jedne z najbardziej znanych i kojarzonych z powiatem skarżyskim lokalnych imprez turystycznych. Imprezy te organizowane przez powiat zachęcają mieszkańców regionu do aktywnej formy spędzania czasu wolnego, promując zarazem walory turystyczne regionu. Powiat skarżyski prowadzi także ścisłą współpracę z miejscowym oddziałem PTTK, wspierając organizację zarówno w działaniach związanych z organizowaniem imprez turystycznych, jak i tych mających na celu poprawę stanu szlaków pieszo-rowerowych oraz ich promocję. Wśród działań powiatu w zakresie turystyki wymienić należy także liczne wydawnictwa, w tym mapy oraz przewodniki turystyczne. Samorząd jest członkiem Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego.

12. Sektor pozarządowy

Zasady, zakres i formy współpracy Powiatu Skarżyskiego z trzecim sektorem, a także priorytetowe zadania publiczne określa Program współpracy Powiatu Skarżyskiego z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi o charakterze finansowym i pozafinansowym, odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Zasada pomocniczości – oznacza współpracę samorządu z podmiotami programu, opartej na wspólnych działaniach, zmierzających do jak najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych, w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy. Zasada ta jest jednocześnie gwarancją szerokiej partycypacji społeczności lokalnej w procesie decydowania i współzarządzania. 3 Zasada suwerenności stron- zapewnia niezależność decyzyjną stronom współpracy. Charakteryzuje się poszanowaniem i zrozumieniem dla podejmowanych decyzji czy działań. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się jednak wzajemną ingerencję. Zasada partnerstwa - jej istotą jest ścisła współpraca między podmiotami realizującymi wspólne cele na rzecz społeczności lokalnej. Zakłada się istnienie efektu synergii tzn. sytuacji, w której połączone działania są gwarancją osiągnięcia najlepszego rezultatu. Zasada efektywności – wskazuje na to, iż środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny. Oznacza to świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami. Istotą niniejszej zasady jest, więc wybór najefektywniejszej metody gospodarowania. Zasada uczciwej konkurencji - opiera się na założeniu, iż każdy podmiot ma równe szanse w rywalizacji o możliwość wykonania danego zadania publicznego. Konsekwentne kierowanie się niniejszą zasadą ułatwia wybór najlepszego realizatora. Zasada ta nakazuje unikania konfliktu interesów. Zasada jawności - u podstaw której leży obustronne zaufanie, daje prawo partnerom przedsięwzięcia do pełnej informacji. Dysponowanie prawdziwą i rzetelną wiedzą przez obie strony ma przyczynić się do tworzenia wysokiej wartości relacji. Dzięki tej zasadzie obywatele mają zapewniony dostęp do informacji publicznej.

Współpraca Powiatu z organizacjami obejmuje sferę:

- 1) zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy, o ile zadania te są zadaniami samorządu określonymi w art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920);
- 2) zadań dotyczących promocji powiatu;
- 3) wspólnego określania ważnych dla mieszkańców powiatu potrzeb i tworzenia systemowych rozwiązań problemów społecznych.

Formy współpracy z organizacjami pozarządowymi są szczegółowo opisane w Programie Współpracy Powiatu Skarżyskiego z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, który jest podejmowany w formie uchwały przez Radnych Rady Powiatu co roku. Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi obejmuje formy o charakterze finansowym i pozafinansowym. Współpraca finansowa związana jest z przyznawaniem środków publicznych na realizację następujących zadań:

- 1) Prowadzenie działalności pożytku publicznego z zakresu kultury, turystyki, kultury fizycznej oraz ochrony i promocji zdrowia dla mieszkańców powiatu na podstawie wspierania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z procedurą określoną w ustawie.
- 2) Prowadzenie działalności pożytku publicznego z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z procedurą określoną w ustawie.
- 3) Prowadzenie działalności pożytku publicznego poprzez realizację lokalnych wydarzeń na podstawie wspierania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z procedurą określoną w ustawie.
- 4) Dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Pozafinansowe formy współpracy Powiatu z organizacjami pozarządowymi dotyczą:

- 1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków,
- 2) konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- 3) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4, z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia przez właściwe jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej,
- 5) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,

- 6) nieodpłatnego udostępniania lokali stanowiących własność Powiatu na organizowane przez podmioty przedsięwzięcia o charakterze okazjonalnym,
- 7) pomocy w nawiązywaniu kontaktów w skali lokalnej i krajowej,
- 8) zawierania umów partnerskich w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć,
- 9) współpracy i udzielania pomocy w zakresie pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł, w szczególności poprzez informowanie organizacji i podmiotów o możliwości pozyskiwania środków finansowych, udzielania pomocy na wniosek zainteresowanej organizacji i podmiotu w zakresie wypełniania wniosków,
- 10) promocji działalności organizacji i podmiotów poprzez zamieszczanie na stronach internetowych Powiatu, na wniosek organizacji lub podmiotu, informacji dotyczących realizowanych przez te organizacje i podmioty inicjatyw,
- 11) przyznawania Patronatu Honorowego Starosty Skarżyskiego na zasadach określonych w regulaminie stanowiącym załącznik do Zarządzenia Starosty Skarżyskiego Nr 83/2015 z dnia 28 października 2015 r.,
- 12) budowy i aktualizacji baz danych o działających na terenie powiatu organizacjach.

Ponadto Referat ds. Promocji w Wydziale Edukacji, Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego prowadzi ewidencję: Stowarzyszeń Zwyczajnych, Uczniowskich Klubów Sportowych oraz Stowarzyszeń Klubów Sportowych.

Tabela nr 26. Liczba podpisanych umów ze stowarzyszeniami w/s dotacji na realizację zadania, lata 2017- 2019

Rok	Liczba podpisanych umów z tytułu ogłoszonych konkursów	Liczba małych grantów
2017	19	12
2018	26	10
2019	30	22

13. Analiza: mocne i słabe strony w rozwiązywaniu problemów społecznych

Tabela nr 27: Mocne i słabe strony w rozwiązywaniu problemów społecznych

Mocne strony	Słabe strony
Położenie powiatu skarżyskiego na przecięciu szlaków komunikacyjnych, co może wpływać pozytywnie na jego rozwój gospodarczy i turystykę	Zjawisko „starzenia się społeczeństwa”, niedobór mieszkańców o wysokich kwalifikacjach zawodowych
Stabilizacja zatrudnienia w zakładach i instytucjach	Duże bezrobocie, znikoma liczba atrakcyjnych ofert pracy
Szanse rozwoju w zakresie ochrony zdrowia	Niedobór specjalistów wśród personelu medycznego
Dobrze zorganizowana rodzinna piecza zastępcza Dostosowane do aktualnych standardów placówki opiekuńczo- wychowawcze	Brak odpowiednich kandydatów na nowe zawodowe rodziny zastępcze/ rodzinne domy dziecka
Właściwie wsparcie w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie i rozwiązywaniu kryzysów	Brak miejsc całodobowego pobytu dla osób w kryzysie
Skoordynowane działania w zakresie bezpieczeństwa publicznego	Powstawanie niepożądanych zjawisk związanych z nowymi zagrożeniami wynikającymi z rozwoju cywilizacyjnego oraz sytuacji demograficznej
Systematycznie poszerzany zakres wsparcia skierowanego do osób niepełnosprawnych i seniorów	Występowanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, brak jasnych procedur współpracy między instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Dobrze rozwinięta sieć kształcenia na poziomie szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych	Niewystarczająca oferta kontynuowania nauki na poziomie wyższym
Przejrzyste zasady wspierania organizacji pozarządowych, wzrost aktywności	Niewielkie środki przeznaczone na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym

Rozdział III- założenia programowe i realizacja

1. Misja

Misja rozwiązywania problemów społecznych została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych. Jej rolą jest uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków do właściwego wykorzystania aktywności oraz potencjału społeczności lokalnej.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych: „Powiat systematycznie podnoszący jakość życia mieszkańców, sprzyjający aktywności społecznej, zawodowej, edukacyjnej, wspierający osoby niepełnosprawne i seniorów.”

2. Cele i działania

Celem ogólnym założonym w Strategii jest podniesienie jakości życia w powiecie skarżyskim. Przybliżeniu do tego celu ma służyć realizacja celów szczegółowych ujętych w ww. dokumencie.

Cel 1: Aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców powiatu, promocja zatrudnienia i łagodzenie skutków bezrobocia.

1.1: Pomoc bezrobotnym, w tym osobom niepełnosprawnym w znalezieniu zatrudnienia.

1.2: Pomoc pracodawcom w znalezieniu pracowników i tworzeniu miejsc pracy.

1.3: Rozwój lokalnego rynku pracy, przyjaznego rozwojowi przedsiębiorczości.

Cel 2: Kompleksowe wsparcie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu.

2.1: Tworzenie warunków do skutecznego zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz ich niwelowania.

2.2: Zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do realizacji potrzeb edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych.

2.3: Wspieranie rodzin w procesie odzyskiwania zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cel 3: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz seniorów we wszystkich dziedzinach życia.

3.1: Tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym.

3.2: Wspieranie seniorów w utrzymaniu aktywności.

Cel 4: Tworzenie warunków sprzyjających właściwej ochronie zdrowia oraz bezpieczeństwu mieszkańców.

4.1: Wzmocnienie ochrony zdrowia mieszkańców.

4.2: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.

Tabela nr 28: Działania w okresie wdrażania i realizacji Strategii w latach 2021- 2023

L.p.	Podjęte działania	Podmiot odpowiedzialny	Realizatorzy	Źródła finansowania	Opis działań w roku.....	Wskaźnik	Wartość w roku.....
1. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców powiatu, promocja zatrudnienia i łagodzenie skutków bezrobocia							
1.1 Pomoc bezrobotnym, w tym osobom niepełnosprawnym w znalezieniu zatrudnienia							
1.1.1	Budowanie aktywnych postaw na rynku pracy.	Starostwo Powiatowe PUP	PUP OSP Szkoły Podmioty realizujące projekty z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	FP EFS Budżet Powiatu Budżety Gmin Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba udzielonych porad i informacji zawodowych (indywidualnych i grupowych)/ w tym osobom niepełnosprawnym Liczba osób uczestniczących w szkoleniu z zakresu aktywnego poszukiwania pracy/ w tym osoby niepełnosprawne	

1.1.2	Nabywanie doświadczenia zawodowego przez osoby bezrobotne.	Starostwo Powiatowe PUP	PUP Podmioty realizujące projekty z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	FP EFS PFRON Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w formach aktywizacji zawodowej Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w formach aktywizacji zawodowej	
1.1.3.	Dostosowywanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych po potrzeb rynku pracy.	Starostwo Powiatowe PUP	PUP Podmioty realizujące projekty z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	FP EFS PFRON Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba przeszkolonych osób bezrobotnych/ w tym osób niepełnosprawnych	
1.1.4	Promowanie idei „kształcenia ustawicznego”.	Starostwo Powiatowe PUP	Szkoły Organizacje pozarządowe PUP	FP EFS PFRON Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba przeszkolonych pracodawców i pracowników	

1.2 Pomoc pracodawcom w znalezieniu pracowników i tworzeniu miejsc pracy							
1.2.1	Kierowanie osób bezrobotnych na zgłoszone oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.	PUP	PUP Podmioty realizujące projekty z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	FP EFS PFRON Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba wydanych skierowań do pracy i miejsca aktywizacji zawodowej Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w wyniku skierowania PUP	
1.2.2	Wsparcie finansowe na tworzenie miejsc pracy.	PUP	PUP Podmioty realizujące projekty z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	FP EFS PFRON Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba pracodawców korzystających ze wsparcia	
1.3 Rozwój lokalnego rynku pracy przyjaznego rozwojowi przedsiębiorczości							
1.3.1	Pomoc bezrobotnym w podejmowaniu samozatrudnienia.	Starostwo Powiatowe	PUP Podmioty realizujące projekty	FP EFS PFRON		Liczba inicjatyw (np. szkolenia, informacje)	

		PUP	z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Budżety jednostek organizacyjnych		zawodowe, konferencje, spotkania informacyjne) promujących podejmowanie działalności gospodarczej Liczba osób, którym udzielono jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej	
1.3.2	Partnerstwo na rynku pracy na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Starostwo Powiatowe PUP	PUP OPS Gminy Podmioty realizujące projekty z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Budżet Powiatu Budżety Gmin FP EFS PFRON Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych Liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego	

						Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych	
						Liczba realizowanych projektów, programów, działań we współpracy z partnerami na rynku pracy	
2. Kompleksowe wsparcie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu							
2.1 Tworzenie warunków do skutecznego zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz ich niwelowania							
2.1.1	Opracowywanie i realizacja programów służących zapobieganiu sytuacjom kryzysowym oraz ich niwelowaniu	Starostwo Powiatowe	PCPR Gminy	Budżet Powiatu Budżety Gmin EFS Budżety Państwa- środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba programów/ projektów	
2.1.2	Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego w tym przede wszystkim z zakresu psychiatrii, psychiatrii dziecięcej oraz geriatricznej	Starostwo Powiatowe	ZZ Gminy	Budżet Powiatu Budżet Państwa Budżety Gmin EFS PFRON		Liczba udzielonych porad w zakresie: psychiatrii/ psychiatrii	

						dziecięcej/ geriatrii	
2.1.3	Rozszerzenie działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez zapewnienie jego klientom schronienia całodobowego (w tym matkom/ opiekunom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży)	Starostwo Powiatowe	PCPR	Budżet Powiatu Budżety Państwa- dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych EFS		Liczba miejsc pobytu całodobowego dla: klientów POIK/ matek (opiekunów) z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	
2.2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do realizacji potrzeb edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych							
2.2.1	Opracowywanie i realizacja programów sprzyjających realizacji potrzeb edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	Starostwo Powiatowe	EK PCRE	Budżet Powiatu EFS		Liczba programów/ projektów	
2.2.2	Podejmowanie inicjatyw na rzecz wspierania rodzin z dziećmi	Starostwo Powiatowe	PCRE PCPR Gminy	Budżet Powiatu Budżety Gmin EFS Budżet Państwa- środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba inicjatyw	
2.2.3	Promowanie ukierunkowanej aktywności dzieci i młodzieży	Starostwo Powiatowe	EK PCRE PCPR Gminy	Budżet Powiatu EFS Budżety Gmin		Liczba działań promocyjnych	

2.3 Wspieranie rodzin w procesie odzyskiwania zdolności do prawidłowego funkcjonowania

2.3.1	Bieżąca diagnoza potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży	Starostwo Powiatowe PCRE	PCRE	Budżet Powiatu EFS Budżet Państwa-dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba diagnoz: psychologicznych/pedagogicznych/logopedycznych	
2.3.2	Zapewnienie rodzinom specjalistycznego wsparcia	PCRE	PCRE	Budżet Powiatu EFS Budżet Państwa-dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba rodzin korzystających ze wsparcia/spotkań terapeutycznych	
2.3.3	Podejmowanie inicjatyw służących podnoszeniu świadomości pedagogicznej rodziców	Starostwo Powiatowe	PCRE PCPR	Budżet Powiatu Budżety jednostek organizacyjnych EFS		Liczba inicjatyw	
2.3.4	Rozwój form rodzinnej pieczy zastępczej	PCPR	PCPR	Budżet Powiatu Budżet Państwa-środki pozyskane		Liczba rodzin zastępczych: zawodowych/niezawodowych	

				w ramach programów resortowych EFS		/spokrewnionych	
3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych osób niepełnosprawnych oraz seniorów we wszystkich dziedzinach życia							
3.1 Tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym							
3.1.1	Opracowywanie i wdrażanie programów/ projektów dedykowanych osobom niepełnosprawnym	Starostwo Powiatowe	ZS ZZ PCPR PUP	Budżet Powiatu PFRON EFS		Liczba programów/ projektów	
3.1.2	Tworzenie warunków sprzyjających zakładaniu ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe	ZZ Organizacje pozarządowe	Budżet Powiatu PFRON EFS Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba ośrodków wsparcia	
3.1.3	Podjęcie inicjatyw służących aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe	PCPR PUP ZZ	Budżet Powiatu PFRON EFS Budżet Państwa- środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba inicjatyw	

3.1.4	Stworzenie systemu współdziałania instytucji pomocowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe	PCRE PCPR ZZ PUP Sąd Gminy	Budżet Powiatu Budżety jednostek organizacyjnych		Liczba wdrożonych procedur komunikacji i współpracy pomiędzy instytucjami	
3.2 Wspieranie seniorów w utrzymaniu aktywności							
3.2.1	Opracowywanie i wdrażanie programów/ projektów na rzecz seniorów	Starostwo Powiatowe	ZS Gminy	Budżet Powiatu PFRON EFS Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba programów/ projektów	
3.2.2	Tworzenie klubów seniora i innych placówek wsparcia działających na rzecz seniorów	Starostwo Powiatowe	ZS Organizacje pozarządowe Gminy	Budżet Powiatu Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych PFRON EFS		Liczba klubów/ placówek	

3.2.3	Podejmowanie inicjatyw aktywujących seniorów	Starostwo Powiatowe	ZS Organizacje pozarządowe Gminy	Budżet Powiatu EFS Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych Budżety Gmin		Liczba inicjatyw	
4. Tworzenie warunków sprzyjających właściwej ochronie zdrowia oraz bezpieczeństwu mieszkańców							
4.1 Wzmocnienie ochrony zdrowia mieszkańców							
4.1.1	Opracowywanie i wdrażanie programów/ projektów na rzecz ochrony zdrowia mieszkańców	Starostwo Powiatowe	ZZ SANEPID Gminy	Budżet Powiatu EFS Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych Budżety Gmin		Liczba programów/ projektów	
4.1.2	Podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony zdrowia oraz promujących zdrowy styl życia	Starostwo Powiatowe	ZZ SANEPID PCRE PCPR Gminy	Budżet Powiatu EFS Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki		Liczba inicjatyw	

				pozyskane w ramach programów resortowych Budżety Gmin			
4.1.3	Rozszerzenie zakresu działalności placówek opieki zdrowotnej	Starostwo Powiatowe	ZZ Gminy	Budżet Powiatu EFS PFRON Budżet Państwa dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych Budżety Gmin		Liczba nowych działań	
4.2 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców							
4.2.1	Opracowywanie i wdrażanie programów/ projektów prewencyjnych	Starostwo Powiatowe	OC KPP	Budżet Powiatu Budżety Gmin Budżet Państwa- dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych		Liczba programów/ projektów	
4.2.2	Rozwój infrastruktury służącej poprawie bezpieczeństwa mieszkańców	Starostwo Powiatowe	Starostwo Powiatowe Gminy	Budżet Powiatu Budżety Gmin Budżet Państwa-		Liczba wdrożonych udoskonalień	

				dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych EFS			
4.2.3	Wzmacnianie potencjału instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa obywateli	Starostwo Powiatowe	OC KPP PSP SANEPID Gminy	Budżet Powiatu Budżety Gmin Budżet Państwa- dotacje na realizację zadań własnych i zleconych/ środki pozyskane w ramach programów resortowych EFS		Liczba podjętych działań	

Użyte skróty:

Wydziały i Zespoły Starostwa Powiatowego w Skarżysku- Kamiennej: ON- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, EK- Wydział Edukacji, Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki, ZS- Zespół ds. Polityki Społecznej i Senioralnej, ZZ- Zespół ds. Zdrowia, OC- Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego;
jednostki organizacyjne Powiatu Skarżyskiego: PCPR- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej, PCRE- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Skarżysku- Kamiennej, PUP- Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku- Kamiennej;
KPP Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku- Kamiennej, SANEPID- Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Skarżysku- Kamiennej; OPS- Ośrodki Pomocy Społecznej;
PFRON- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, EFS- Europejski Fundusz Społeczny, FP- Fundusz Pracy

3. Źródła finansowania

Z uwagi na różnorodność jednostek i organizacji realizujących zadania strategiczne, środki finansowe na realizację tych zadań będą pochodzić z: 1) budżetu Powiatu, w tym planów finansowych jednostek organizacyjnych Powiatu, 2) budżetu gmin z terenu powiatu, 3) dotacji budżetu Państwa na realizację zadań własnych i zleconych, 4) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, 5) funduszy europejskich, 6) środków pozyskiwanych w ramach programów resortowych. Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań strategicznych będą podejmować starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych, nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi jak również środki finansowe na rozwój polityki społecznej w powiecie skarżyskim poprzez realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

4. Monitoring i realizacja

System monitorowania i ewaluacji postępów w osiągnięciu założonych celów poprzez podjęte działania a w konsekwencji realizacji misji jest integralną częścią każdego dokumentu strategicznego. Ewaluacja i monitoring w swoim założeniu mają być elementami wspomagającymi realizację Strategii. Istotą monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie informacji.

Do analizy zmian używane będą zdefiniowane w Strategii wskaźniki realizacji podejmowanych działań przedstawione w rozdz. II, pkt 2.

Założenia Strategii będą wdrażane również poprzez programy działań w sferze społecznej: program rozwoju pieczy zastępczej, program działań na rzecz osób niepełnosprawnych, program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ewaluacja przeprowadzana będzie w trakcie realizacji działań oraz po zakończeniu realizacji w roku 2023. Za prowadzenie monitoringu i ewaluacji Strategii odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej. Roczne raporty z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą przedstawiane Radzie Powiatu wraz z rocznymi sprawozdaniami z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej.

Spis tabel i wykresów:

Tabela nr:	Tytuł tabeli:	Nr strony:
1	Powiat skarżyski, podział ludności, stan demograficzny rok 2019	7
2	Powiat skarżyski, podział ludności, stan demograficzny rok 2018	7
3	Powiat skarżyski, podział ludności, stan demograficzny rok 2017	8
4	Skarżysko- Kamienna, podział ludności, stan demograficzny rok 2019	8
5	Skarżysko- Kamienna, podział ludności, stan demograficzny rok 2018	9
6	Skarżysko- Kamienna, podział ludności, stan demograficzny rok 2017	9
7	Gmina Bliżyn, podział ludności, stan demograficzny rok 2019	10
8	Gmina Bliżyn, podział ludności, stan demograficzny rok 2018	10
9	Gmina Bliżyn, podział ludności, stan demograficzny rok 2017	11
10	Gmina Łączna, podział ludności, stan demograficzny rok 2019	11
11	Gmina Łączna, podział ludności, stan demograficzny rok 2018	12
12	Gmina Łączna, podział ludności, stan demograficzny rok 2017	12
13	Gmina Skarżysko Kościelne, podział ludności, stan demograficzny rok 2019	13
14	Gmina Skarżysko Kościelne, podział ludności, stan demograficzny rok 2018	13
15	Gmina Skarżysko Kościelne, podział ludności, stan demograficzny rok 2017	14
16	Gmina Suchedniów, podział ludności, stan demograficzny rok 2019	14
17	Gmina Suchedniów, podział ludności, stan demograficzny rok 2018	15
18	Gmina Suchedniów, podział ludności, stan demograficzny rok 2017	15
19	Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w roku 2017	22
20	Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w roku 2018	23
21	Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w roku 2019	23
22	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności według przyczyn niepełnosprawności w latach 2017- 2019- osoby przed 16 rokiem życia	26

23	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności według przyczyn niepełnosprawności w latach 2017- 2019- osoby po 16 rokiem życia	26
24	Wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2017- 2019- dane z GUS	31
25	Interwencja kryzysowa w latach 2017- 2019	34
26	Liczba podpisanych umów ze stowarzyszeniami w/s dotacji na realizację zadania, lata 2017- 2019	40
27	Mocne i słabe strony w rozwiązywaniu problemów społecznych	41
28	Działania w okresie wdrażania i realizacji Strategii w latach 2021- 2023	44
Wykres nr:	Tytuł wykresu:	Nr strony:
1	Bezrobocie rejestrowe w powiecie skarżyskim według płci i wieku w roku 2017 na podstawie danych GUS	17
2	Bezrobocie rejestrowe w powiecie skarżyskim według płci i wieku w roku 2018 na podstawie danych GUS	18
3	Bezrobocie rejestrowe w powiecie skarżyskim według płci i wieku w roku 2019 na podstawie danych GUS	18